УДК 342.078:681.518

Сергій Єсімов
Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету "Львівська політехніка",
кандидат юридичних наук, доцент
кафедри адміністративного та інформаційного права
esimov_ss@ukr.net

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

© Єсімов С., 2017

Розглянуто основні напрями вдосконалення законодавства щодо використання інформаційних технологій публічного управління у зв'язку з упровадженням нових інформаційних технологій і систем у різні галузі життєдіяльності суспільства. На основі досліджень в галузі адміністративного та інформаційного права проаналізовано різні підходи щодо систематизації інформаційного законодавства та нормативно-правового регулювання використання інформаційних технологій у публічному управлінні.

Ключові слова: інформаційне право; інформаційні технології; публічне управління; удосконалення законодавства.

Сергей Есимов

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПУБЛИЧНОМ УПРАВЛЕНИИ

Рассмотрено основные направления совершенствования законодательства по использованию информационных технологий в публичном управлении в связи с внедрением новых информационных технологий и систем в различных отраслях жизнедеятельности общества. На основе исследований в области административного и информационного права проанализированы различные подходы к систематизации информационного законодательства и нормативно-правового регулирования использования информационных технологий в публичном управлении.

Ключевые слова: информационное право; информационные технологии; публичное управление; совершенствование законодательства.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Sergey Esimov
Educational and Research Institute of Law and Psychology
Lviv Polytechnic National University
Department of Administrative and Information Law
Ph.D., As.Prof.

THE MAIN DIRECTIONS OF IMPROVING THE LEGISLATION ON THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

In the article the basic directions of improvement of legislation on the use of information technology in public administration in connection with the introduction of new information technologies and systems in the various sectors of society. Based on research in the field of administrative law and information discusses the various approaches to the systematization of information law and legal regulation of information technology in public administration.

Key words: information law; information technology; public administration; improving the legislation.

Постановка проблеми. Правовий розвиток регулювання використання інформаційних технологій у публічному управлінні характеризується тим, що спочатку законодавець намагається усунути суперечності, що випливають з безпосереднього переведення інформаційних відносин в юридичні принципи, і встановити гармонійну правову систему, а потім вплив і примусова сила подальшого розвитку інформаційних технологій і систем деформують цю систему, породжуючи нові протиріччя. Отже, досягнутий у певний визначений час баланс у системі правових норм, що регулюють інформаційні відносини, не є абсолютним. Правові засоби завжди обмежені рівнем суспільного розвитку, цілі, що визначає законодавець, ідеальні за суттю і не завжди узгоджуються з рівнем розвитку, впровадження та використання інформаційних технологій і систем.

Аналіз дослідження проблеми. Науковими дослідженнями удосконалення інформаційного законодавства займалися такі вчені: В. Авер'янов, І. Арістова, А. О. Баранов, В. Бєлєвцева, Д. Біленська, Н. Бортник, В. Брижко, М. Граб, Е. Додін, О. Дзьобань, В. Колпаков, В. Ліпкан, О. Олька, О. Остапенко, В. Ортинський, О. Селезньова та інші. Водночас швидкі темпи розвитку інформаційного законодавства вимагають постійного дослідження проблем нормативно-правового регулювання використання інформаційних технологій.

Метою статті є дослідження напрямів удосконалення інформаційного законодавства щодо використання інформаційних технологій у публічному управлінні.

Виклад основного матеріалу. Активізація законотворчості з питань регулювання правовідносин в інформаційній сфері істотно ускладнена відсутністю стрункої системи регламентації правових відносин і стрімким розвитком цього сегмента законодавства. За визначенням О. Баранова, це можна спостерігати під час прийняття кожного нового законопроекту з окремим понятійним апаратом і використанням різноманіття дефініцій [1, с. 29–30]. З початку діяльності Комітету з питань інформатизації та зв'язку протягом п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання розглянуто 129 законопроектів (станом на 19 березня 2016 р.).

Отже, одним з найважливіших напрямів діяльності законодавця є робота з подолання проблем правотворчої діяльності та систематизації законодавства.

З огляду на це, як зазначає О. Баранов, інформаційні відносини є як самостійними і автономними, так і супутніми для переважної більшості інших суспільних відносин у різних сферах

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

людської діяльності. Широта інформаційних відносин у законодавстві призвела до пропозиції поділити їх на два блоки [1, с. 30]:

– питання, що регулюються безпосередньо сферою інформації, інформаційно-комунікаційних технологій і систем;

– питання, які значною мірою (або повністю) становлять предмет регулювання інших сфер, однак мають принципове значення для розвитку правового забезпечення сфери інформації, інформаційно-комунікаційних технологій і систем.

Водночас закони в інформаційній сфері часто ухвалюються без особливої системи, спрямовані на вирішення конкретної проблеми. В одних випадках набір можливих засобів за розвитком випереджає визначення орієнтирів, як це було із Законом України від 22.05.2005 р. № 852-IV "Про електронний цифровий підпис", тобто постановку цілей. Це призводить до неповного або неоптимального використання наявного інструментального потенціалу, що потребувало надалі внесення змін і доповнень до вказаного нормативного акта. В інших випадках, навпаки, визначення цілі не ґрунтується на урахуванні засобів, які є у наявності, що характерно для Закону України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах". Цей варіант є набагато поширенішим, ніж перший, і проявляється у тих ситуаціях, коли законодавець ставить кілька або навіть одну мету, яка не має реального механізму реалізації.

Інформаційне законодавство найчастіше вводять у вже чинні нормативно-правові акти, вносячи "інформаційно-комунікаційні або електронні" зміни, наприклад, Закон України від 6.10.2016 р. № 1666-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності".

Все це не сприяє оформленню галузі інформаційного законодавства за типом, наприклад, цивільного. Існує та навіть зростає кількість чинників, що свідчать про необхідність регулювання, наприклад, Інтернету загалом, розглядаючи питання інформаційної безпеки, доступу до інформації та її збереження та інші проблеми, які виникають в інформаційній сфері, зокрема під час використання інформаційних технологій в публічному управлінні.

Вирішити цю проблему видається, можна, зокрема, послідовним упровадженням таких принципів, як правова визначеність, пропорційність на основі оптимального балансу нормативно-правового регулювання соціально-правових конфліктів між учасниками публічно-правових і приватно-правових відносин у сфері використання інформаційних технологій, зокрема у публічному управлінні.

Як будь-яке негативне явище, недоліки у нормативно-правовому регулюванні інформаційної сфери породжують прагнення до усунення або хоча б мінімізації масштабів. Проте зробити це з об'єктивних причин складно. Річ у тім, що головною причиною законодавчого дисбалансу в інформаційній сфері у наузагальнішому плані можна назвати невідповідність загалом системи нормативно-правових актів і норм, які містяться в них, що склалася на певному історичному етапі, відповідному рівню та стану розвитку суспільних відносин.

З цієї позиції недосконалість інформаційного законодавства – явище багато в чому неминуче, оскільки у суспільному житті, яке є основою права і системи законодавства, криється низка суперечностей, а нормативно-правова матерія, що відображає його, намагається постати у вигляді несуперечливої системи. Не сприяють досягненню балансу інформаційного законодавства процеси безперервної зміни і розвитку суспільних відносин, що відбуваються у науково-технічній і соціально-економічній системі суспільства у ході формування інформаційного суспільства.

Ю. Малиновська і Н. Мороз зазначають: "Недосконалість правового регулювання інформаційних відносин гальмує як розвиток і вдосконалення політичних, економічних, матеріальних та інших відносин у суспільстві, так і, власне, сам процес забезпечення інформаційної безпеки держави" [2, с. 105].

У цьому контексті, указує І. Мукомеля, адаптація права до нових умов суспільних відносин має відбуватися комплексно, усіма галузями права на основі досліджень загальної теорії держави та права [3, с. 14].

Удосконалення інформаційного законодавства може вестись на двох принципово різних рівнях: або переважанням підзаконних нормативних актів над законами в конкретній сфері

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

правового регулювання громадських відносин, що є важливим, водночас негативним у плані реалізації регулятивного потенціалу права, проявом, або в процесі законодавчої нормотворчості з адаптації національного законодавства до вимог ЄС.

Співвідношення законів і підзаконних нормативно-правових актів у інформаційному законодавстві не слід трактувати односторонньо – тільки як абсолютний пріоритет перших стосовно других, що ґрунтується на визнанні безумовної значущості як законів, так і підзаконної нормотворчості, яка спрямована на вирішення приватніших, але не менш (а іноді навіть більше) насущних завдань. Підзаконні нормативно-правові акти в системі інформаційного права можуть і повинні доповнювати та конкретизувати закони.

Р. Чорнолуцький зазначає, що значення та масштаби відомчої нормотворчості потребують серйозного аналізу, а не тільки критичних оцінок, з чим можна погодитися, оскільки у підзаконних нормативних актів є свої, найважливіші цілі, реалізація яких забезпечує нормальне функціонування окремих сфер життєдіяльності суспільства [4, с. 68].

Якщо на будь-якій ділянці суспільних відносин відсутнє правове регулювання, але воно необхідне, що зумовлено, по-перше, достатньою зрілістю цих суспільних відносин; по-друге, наявністю об'єктивної потреби такого врегулювання (не тільки з позиції законодавця, але і на підставі вивчення громадської думки); по-третє, відповідністю загальним принципам національного права, з погляду на адаптацію національного законодавства до вимог ЄС, то тільки у такому разі можна говорити про прогалину в законодавстві.

Прикладом є електронні бібліотеки. Ця категорія бібліотек формується на базі мережевих ресурсів, не має аналогів у реальному житті. Інша категорія створюється на основі традиційних бібліотек, проте інформація тут, на відміну від зазначених бібліотек, фіксується і зберігається не на паперових носіях і доступна тільки за допомогою спеціальної техніки та програмного забезпечення. Дослідники інформаційних технологій зазначають, що формування електронних бібліотек – необхідний і соціально значущий процес. Однак правовий статус електронних бібліотек законодавчо не врегульовано. Багато електронних бібліотек публікують твори без попередньої згоди автора, уможливлюється копіювання та використання в особистих цілях будь-якого твору практично необмеженою кількістю відвідувачів таких інтернет-сайтів без згоди автора (правовласника) і без виплати авторської винагороди. У результаті цього масово порушуються права авторів. На етапі проектування інформаційної системи (у нашому випадку – електронної бібліотеки), як правило, з'являються сутності, що описують різні процеси в межах однієї предметної сфери, але у їхніх структурах є однакові фрагменти. На їх основі формуються колекції даних, які створюють або витягаються зі сховища даних за певними правилами й об'єднуються за різними умовами. Для традиційного реляційного підходу вирішувати таке завдання можна, реалізуючи складну структуру, приводячи її до нормальної форми, або програмуванням збережених процедур й обробленням даних, отриманих декількома запитами. Обидва підходи пов'язані зі значними витратами часу на розроблення прикладного програмного забезпечення. Для зниження трудомісткості розроблення інформаційних систем потрібні об'єктні технології.

Крім того, формування правових основ єдиного інформаційно-комунікаційного простору України тісно пов'язане з міжнародним і закордонним досвідом, повинно здійснюватися на основі принципу системності та збалансованості правових норм з урахуванням загальновизнаних принципів і норм міжнародного права.

Ми поділяємо думку про те, що на певному етапі інформаційні відносини вважалися різновидом відповідних традиційних (адміністративних, цивільних, трудових тощо) правовідносин і тому могли регулюватися не спеціальними джерелами, хоча це було правильно лише частково і стосовно підходу, згідно з яким предметом цієї галузі є відносини щодо обігу інформації різних видів.

Розвиток інформаційних технологій і систем змінив ситуацію. Всі традиційні гуманітарні та економічні суспільні відносини, які реалізуються з використанням нових інформаційних технологій в інформаційному середовищі мережі Інтернет, якісно змінюються (зокрема, характеризуються зміною структури). У зв'язку з цим виникає питання про регулювання Інтернету, яке не може бути вирішене лише на національному рівні, без урахування міжнародних аспектів. Зазначену

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

“частковість” інформаційного законодавства пояснюють тим, що це є відображенням особливостей предмета інформаційного права. Як вказує В. Брижко: “Предмет у сфері інформаційного права передбачає правове упорядкування та регулювання інформаційних відносин, які відображають умови і правила поведінки різних суб’єктів права в інформаційній сфері” [5, с. 17].

Законодавство взагалі відрізняється тісним зв’язком своїх галузей з огляду на те, що джерела переплетені – практично не знайти “чисто” цивільно-правового або екологічного закону. Тому всі галузі законодавства взаємозалежні та взаємодіють. Але особливу роль у цій взаємодії відіграє інформаційне законодавство.

Розвиваючи позицію О. Баранова [1] щодо двох блоків інформаційного законодавства, вважаємо, що у структурі інформаційного законодавства можна розрізняти дві складові частини. По-перше, власне інформаційне законодавство, у якому предмет та інститути інформаційного права виявляють себе повною мірою. По-друге, міжгалузевий інформаційний “блок” (який “об’єднує” інформаційні блоки, які неминуче наявні або повинні бути в кожній галузі законодавства). Тим самим інформаційне законодавство виконує свого роду універсальну сполучну роль у забезпеченні системності законодавства, оскільки прагне до уніфікації та єдності регулювання інформаційних процесів у всіх сферах державного та суспільного життя.

Потрібно зазначити, що міжгалузевий блок істотно перевищує за обсягом власне інформаційне законодавство. Стосовно сфери публічного управління елементами цього інформаційного блока є:

– нормативна характеристика інформаційних компонентів компетенції (інформаційно-правовий статус) кожного суб’єкта державного управління;

– інформаційна складова взаємин у системі централізації, децентралізації та деконцентрації управлінських функцій, що дає змогу гнучко регулювати інформаційні потоки у всіх ланках публічного управління;

– правове регулювання інформаційних систем;

– правове регулювання режимів інформації в публічному управлінні.

Використання інформаційних технологій і систем у функціонуванні органів влади за визначенням Е. Талапиної “розчинено”. Такий підхід, на нашу думку, реалістично відображає складність і комплексність інформаційного законодавства, виділяючи його системну сполучну роль у законодавстві загалом [6, с. 380].

Як показують дослідження І. Панової, законодавцеві під час складання і прийняття нового нормативно-правового акта доволі складно враховувати всі напрацювання законодавчої бази з питань складових змісту і сутності нового законодавчого акта. Завдання ускладнюється тим, що чинні законодавчі акти, які регламентують відносини, що виникають в інформаційній сфері, як правило, це правові акти різних галузей законодавства [7, с. 37–38].

За сутністю система інформаційного права є систематизованим, однак далеко не досконалим масивом інформаційно-правових норм, унаслідок чого поняття “норма інформаційного права” та “джерело інформаційного права” не збігаються і не тотожні. За структурою систему інформаційного права можна розділити на дві частини – загальну й особливу. Загальна частина містить норми, які встановлюють основоположні поняття, принципи, термінологію, методи та механізми регулювання суспільних відносин, що виникають в інформаційній сфері. Особлива частина містить у собі окремі інститути інформаційного права, до яких, своєю чергою, входять близькі за смисловим навантаженням і змістом правові інформаційні норми.

На підставі поглядів В. Ліпкана, М. Дімчогло, В. Залізняка, К. Череповського доцільно зазначити, що процес систематизації інформаційного законодавства являє собою безперервну форму розвитку та впорядкування існуючої системи права [8].

За визначенням Е. Шмідта та Д. Коена, закон Мура, емпіричне правило в галузі технологій стверджує, що чипи процесорів – маленькі монтажні плати, що утворюють кістяк обчислювального пристрою, стають удвічі швидкодійнішими кожні вісімнадцять місяців. Ще один закон передбачає, що кількість даних, які проходить оптоволоконними кабелями (найшвидша форма передавання даних), подвоюється кожні дев’ять місяців [9, с. 11].

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Тобто процес систематизації інформаційного законодавства об'єктивно обумовлений детермінованими рівнем та умовами суспільного розвитку, це іманентно притаманний динамічний процес, що зумовлений або неузгодженістю, невідповідністю елементів (підсистем), які утворюють його структуру та зміст, або нерівнозначністю використовуваних правових інструментів і диспропорцією між тенденціями до стійкості законодавства та прагненням до стабільності, спеціалізацією і уніфікацією нормативно-правової матерії. У кожному з перерахованих випадків невідповідності створюються перешкоди у правовому врегулюванні суспільних відносин, що в сукупності у разі досягнення критичних значень нерівноваги у законодавстві істотно знижує потенціал поступального розвитку всієї правової системи інформаційного права, зокрема у сфері використання інформаційних технологій у публічному управлінні.

Доцільно погодитися з поглядами П. Кіндрата, який вказує, що, враховуючи особливості інформаційної сфери та наявні погляди щодо питань систематизації інформаційного права, можна виокремити сім груп інформаційних відносин, які формують систему інформаційного права [10, с. 138]. Систематизація права забезпечує реалізацію права, дає змогу з достатньою простотою орієнтуватися у масивах законодавства та безперешкодно тлумачити правові норми.

Ідею систематизації та кодифікації інформаційного законодавства запропонувало більш ніж двадцять років тому Національне агентство з питань інформатизації при Президентові України (1995 р.), на офіційному урядовому рівні у Проекті Концепції реформування законодавства України у сфері суспільних інформаційних відносин, що передбачав створення Інформаційного кодексу (01.07.2005 р.).

По суті, Інформаційний кодекс повинен стати базовим системним кодифікованим нормативно-правовим актом, що містить правові норми й інститути, які є фундаментальною базою для всебічного розвитку законодавства в інформаційній сфері з урахуванням динамічного процесу становлення інформаційного суспільства у взаємодії з іншими складовими правової системи України.

На думку Л. Мудрак, Інформаційний кодекс України чітко визначить суб'єктів, максимально врахує їхні права та законні інтереси, забезпечить єдині підходи та принципи регламентації відносин в інформаційному просторі, а також надасть визначення низці термінів в інформаційній сфері [11, с. 96].

Процес кодифікації законодавства в інформаційній сфері може опосередкувати виникнення нового масиву нормативно-правових актів і норм, що регулюють суспільні відносини в цьому сегменті, що, своєю чергою, може бути базисом для подальшого формування інформаційного суспільства в Україні. Видається, що, як і в будь-якому нормативно-правовому акті, норми Інформаційного кодексу повинні бути основані на положеннях Конституції України та не суперечити їм. Положення Основного Закону держави встановлюють основоположні норми та принципи, що визначають спектр прав і свобод людини і громадянина, стосуються також і інформаційної сфери.

Водночас розроблення та прийняття Інформаційного кодексу України – ідея, розрахована на перспективу, підлягає подальшому детальному обговоренню. Це зумовлено низкою теоретичних і практичних проблем.

Перша проблема – комплексність інформаційного права. Кодифікація комплексної галузі складна, оскільки остаточний варіант кодексу повинен уникнути повторень. Однак причинно-наслідковий зв'язок у цьому випадку двосторонній, різноспрямований. Своєю чергою, дефекти, що накопичуються в системі нормативно-правового акта, за ланцюговою реакцією можуть вивести проблему розбалансованості законодавства на складніший рівень, трансформуючись, наприклад, з внутрішньогалузевого в міжгалузевий.

Попередній аналіз свідчить про необхідність пильнішої уваги до зазначеної проблеми з боку дослідників. Поки що в юридичній літературі ми можемо знайти лише окремі статті щодо цієї проблеми. Ця проблема не проста, особливо зважаючи на неослабні за інтенсивністю темпи трансформації національного законодавства, його неналежний рівень системності в окремих частинах і підсистемах, її можна вирішити лише за допомогою комплексних спеціальних досліджень.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Друга проблема – молодість галузі та її динамічний розвиток. Інформаційна сфера має достатню кількість нормативних актів, але сам предмет регулювання змінюється та доповнюється настільки стрімко, що законодавче і навіть підзаконне регулювання за ним не встигають. М. Кайку – автор наукового видання "Фізика майбутнього" пише: "Найвідчутніше можуть змінитися експертні системи – комп'ютерні програми, в яких закодовано мудрість і досвід людини" [12, с.98].

Швидка зміна інформаційних технологій і систем, розвиток Інтернету впливають на порівняно стабільні галузі права, видозмінюючи їх норми та інститути – електронну комерцію, електронні документи тощо. З погляду правозастосування на цій стадії доцільніше вносити зміни в окремі закони, ніж створити кодекс, зміст, структуру якого здатний змінити новий технологічний процес. Сьогодні окремі недоліки, пов'язані з відсутністю нормативного регулювання інформаційного законодавства, компенсуються надмірністю корпоративних нормативно-правових приписів, що деякою мірою не властиво державному управлінню, яке трансформується у публічне.

Але, у зв'язку з реформуванням державного управління, набагато актуальнішим видається питання про систематизацію адміністративного законодавства та вплив його на використання інформаційних технологій у публічному управлінні, де не тільки відносини з організації діяльності органів управління, але і стосунки, які у зв'язку з цим виникають у органів публічного управління з громадянами та інститутами громадянського суспільства, потребують врегулювання. Це ставить на порядок денний питання про адміністративний процесуальний кодекс з розділами: порядок утворення і види органів публічного управління; основні види та форми діяльності органів публічного управління; акти публічного управління; забезпечення законності в публічному управлінні; інформаційна безпека органів публічного управління та громадян, які користуються послугами органів публічного управління й іншими. Окремо постає питання про адміністративно-правові способи охорони особистих прав громадян у контексті використання інформаційних технологій у різних галузях життєдіяльності людини, які регламентуються адміністративним та інформаційним законодавством та входять у компетенційне поле органів публічного управління у контексті контролю та нагляду [13, с. 10].

Сьогодні питання стосовно правового регулювання процесу публічного управління зосереджені в нормативно-правових актах різних рівнів. Водночас на підзаконному рівні вже формується новий контур публічного управління. Наприклад, тлумачення Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474-р, дає підстави зробити висновки:

– по-перше, про розуміння державного управління як процесу, що охоплює і процедури (адміністративні послуги, адміністративні процедури), і питання державної служби та інституційні питання (управління людськими ресурсами, стратегічне планування, формування і координація політики);

– по-друге, державне управління у цьому трактуванні є, по суті, публічним управлінням, охоплює центральний і місцевий рівень (формування державної політики);

– по-третє, в публічному управлінні передбачається висока частка громадської участі (підзвітність, прозорість, нагляд);

– по-четверте, пріоритетне використання інформаційних технологій (електронне урядування).

Однак Стратегія реформування державного управління України, унаслідок своєї специфіки, не дає повного уявлення про публічне управління та його цикли. Одночасно в результаті реформи запропоновано інструменти "якісного державного управління", такі як антикорупційна експертиза, оцінка регулювального впливу в державному управлінні, оцінка результативності й ефективності управління, моніторинг, відкритість і прозорість органів виконавчої влади, протидія корупції.

Недостатню системність правового регулювання публічного управління можна виправити ухваленням Закону України "Про основи публічного управління", який би разом із законами України: від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР "Про місцеве самоврядування в Україні"; від 9.04.1999 р. № 586-XIV "Про місцеві державні адміністрації", від 17.03.2011 р. № 3166-VI "Про центральні органи виконавчої влади" визначив би основні положення публічного управління як процесу, виділив необхідні стадії, класифікував функції публічного управління, інструменти, що

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

забезпечують якість публічного управління, визначив основні засади використання інформаційних технологій в публічному управлінні, зокрема щодо передавання державних повноважень суб'єктам підприємницької діяльності або інститутам громадянського суспільства у сфері надання адміністративних послуг і окремих функцій електронного урядування. Це дозволить закону бути не тільки системним, але системоутворювальним у сфері публічного управління.

Висновки. У контексті інформаційного законодавства Закон України "Про основи публічного управління" доповнить міжгалузевий інформаційний блок, оскільки його зміст багато в чому визначатиметься досягненнями інформаційного права. Йдеться про інформаційно-правові норми щодо прозорості діяльності органів публічного управління, право на соціально значущу інформацію, електронну міжвідомчу взаємодію, інтеграцію державних і недержавних інформаційних систем у зв'язку зі здійсненням публічного управління, використання інформаційних технологій і систем у механізмах прямого та зворотного зв'язку з громадянами й інститутами громадянського суспільства.

1. Баранов О. А. Напрями перспективних досліджень у галузі інформаційного права / О. А. Баранов // Інформація і право. – 2016. – № 2 (17). – С. 15–31. 2. Мороз Н. С. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин / Малиновська Ю. Б., Мороз Н. С. // ІТ-право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: зб. матер. наук.-практ. конф. – Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016. – С. 105–107. 3. Мукомела І. В. Правові засади інформаційного суспільства: загальнотеоретичний аналіз: автореф. дис. … канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень" / І. В. Мукомела. – Харків, 2016. – 23 с. 4. Чорнолуцький Р. Органи виконавчої влади України як суб'єкти нормопроектної діяльності: концептуальні підходи до визначення / Р. Чорнолуцький // Наук. записки Ін-ту законодавства Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – С. 61–72. 5. Брижко В. М. Особливості ознак та матеріальна специфічність у сфері інформаційного права / В. М. Брижко // Інформація і право. – 2015. – № 1. – С. 15–26. 6. Талапина Э. В. Модернизация государственного управления в информационном обществе: информационно-правовое исследование: дис. … д-ра юрид. наук: спец.: 12.00.13 "Информационное право / Э. В. Талапина. – М.: ИГП РАН, 2015. – 469 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.igpran.ru/prepare/a.persons/TalapinaEV/TalapinaEV_diss..pdf. 7. Панова І. В. Правотворення в інформаційній сфері / І. В. Панова // Правова інформатика. – 2015. – № 1 (45). – С. 34–40. 8. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України / В. А. Ліпкан, В. А. Залізняк; за заг. ред. В. А. Ліпкана. – К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2012. – 304 с. 9. Шмідт Е. Новий цифровий світ / Е. Шмідт, Д. Коен ; пер. з англ. Г. Лелів. – Львів: Літопис, 2015. – 304 с. 10. Кіндрат П. В. Проблеми структуризації інформаційного права / П. В. Кіндрат // Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту, серія: Право. – 2016. – Вип. 39. Т. 1. – С. 136–139. 11. Мудрак Л. Інформаційне суспільство як формат розвитку громадянського суспільства / Ефективність державного управління. – 2015. – Вип. 43. – С. 91–98.12. Кайку М. Фізика майбутнього / М. Кайку; пер. з англ. А. Кам'янець. – Львів: Літопис, 2013. – 432 с. 13. Кожан В. В. Особисті права та свободи людини: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. … канд. юрид. наук: спец: 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень" / В. В. Кожан. – Львів, 2016. – 20 с.

REFERENCES

1. Baranov O. A. Napryamy` perspekty`vny`x doslidzhen` u galuzi informacijnogo prava (Areas of promising research in the field of information law). Information and the right Publ., 2016, Vol. 2 (17), 15–31 pp. 2. Moroz N. S. Problemy` pravovogo regulyuvannya informacijny`x vidnosy`n (Problems of legal regulation of information relations) IT-law: problems and prospects of development in Ukraine: the CG. materials science.-pract. Conf., Lviv Polytechnic Nat. Univ., Lviv, 2016, 105–107 pp. 3. Mukomela I. V. Pravovi zasady` informacijnogo suspil`stva: zagal`noteorety`chny`j analiz Kand. Diss. [The legal framework of the information society: theoretical analysis. Kand. Diss.]. Kharkov, 2015. 23 p. 4.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Chornolucz`ky`j R. Organy` vy`konavchoyi vlady` Ukrayiny` yak sub'yekty` normoproektnoyi diyal`nosti: konceptual`ni pidxody` do vy`znachennya [Executive authorities as subjects of normbreaking activities: conceptual approaches to the definition of]. Scientific notes of the Institute of legislation of Verkhovna Rada of Ukraine, 2016, Vol. 1, 61–72 pp. 5. Bry`zhko V. M. Osobly`vosti oznak ta material`na specy`fichnist` u sferi informacijnogo prava (Features signs and material specificity in the field of information law). Information and the right Publ., 2015, Vol. 1, 15–26 pp. 6. Talapy`na Э. V. Moderny`zacy`ya gosudarstvennogo upravleny`ya v y`nformacy`onnom obshhestve: y`nformacy`onno-pravovoe y`ssledovany`e [Modernization of public administration in the information society: information and legal research]. Availa dle at: http://www.igpran.ru/prepare/a.persons/TalapinaEV/ TalapinaEV_ diss..pdf. 7. Panova I. V. Pravotvorennya v informacijnij sferi (Lawmaking in the field of information), Legal Informatics Publ., 2015, Vol. 1 (45), 34–40 pp. 8. Lipkan V. A. Sy`stematy`zaciya informacijnogo zakonodavstva Ukrayiny` [Systematization of information legislation of Ukraine]. Kiev, FOP Publ., 2012, 304 pp. 9. Shmidt E. Novy`j cy`frovy`j svit [The new digital world]. Lions: Dtopic Publ., 2015, 304 pp. 10. Kindrat P. V. Problemy` struktury`zaciyi informacijnogo prava [The problem of structuring information law]. Scientific Bulletin of Uzhgorod. national University, series: Law, 2016, Vol. 39 (1), 136–139 pp. 11. Mudrak L. Informacijne suspil`stvo yak format rozvy`tku gromadyans`kogo suspil`stva [Information society as a format for the development of civil society]. The efficiency of public administration Publ., 2015, Vol. 43, 91–98 pp. 12. Kajku M. Fizy`ka majbutn`ogo [Physics of the future]. Lviv, Chronicle Publ., 2013, 432 p. 13. Kozhan V. Osoby`sti prava ta svobody` lyudy`ny`: zagal`noteorety`chne doslidzhennya kand. diss [personal rights and freedoms of the individual: theoretical study Kand. Diss]. Lviv, 2016, 20 p.

Дата надходження: 27.03.2017 р.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua